

CRIMINAL INVESTIGATIVE ANALYSIS AGAINST VIOLENT CRIME

Costică PĂUN*

Abstract

Quickly identifying and apprehending the perpetrator of a violent crime – murder, robbery, rape, and abduction – represent major goals of all law enforcement agencies. The police aim at identifying the author as quickly as possible by using the data gathered upon investigating the crime scene, in order to prevent further violence.

The activities to be performed for determining the precise means of committing the crime and for interpreting the criminal's behavior in his/her interaction with the victim are highly complex and decisively important in establishing the perpetrator's guilt.

Keywords: *Violent crime, unknown offender, identified victim, Organized /Disorganized criminals, analysts*

Introduction

The profiling programmed within the US Federal Bureau of Investigation (FBI) started developing in the early 1970s. What began with applying the insights of psychological science to violent criminal behavior within the FBI National Academy curricula progressively transformed into the current Behavioral Science Unit program. This was implemented by a program manager and seven criminal profilers and crime analysts, carefully selected based on their investigative experience, expertise and academic backgrounds.

Within the scope of this programme, a profiler coordinator is designated within each FBI territorial unit. The coordinators are assigned the case and provide the investigators with suggestions on how to proceed with the investigation. The field coordinating profilers are not authorized to draw up analyses for the requesting units, but solely to outline an initial profile. This is forwarded for examination to the profiling unit within the FBI Academy. Local, state and federal precincts as well as foreign police units are allowed to request such profiles to be drafted.

At present, an American-inspired type of analysis is used in the European countries facing a high rate of murders (especially in Italy, a country having largely implemented the US federal police system, and in Germany, with its Bund slander).

Amateurism and arrogance are things to be avoided in this field. On the one hand, every misdeed must be subjected to review by the court. On the other hand, the lack of professionalism is severely detrimental both to justice doing as well as to the state budget. Indeed, criminal justice is costly but necessary and, as such, highly trained specialists are needed for it to be efficient.

Literature review

The *criminal profiling process* had many international reviews, especially in the American legal space (law enforcement). In this sense we refer to a series of books and articles: CRIMINAL INVESTIGATIVE ANALYSIS, NATIONAL CENTRE FOR THE ANALYSIS OF VIOLENT CRIME, FBI ACADEMY, Quantico, Va., 1990; Amir, M. (1971), *Patterns in forcible rape*. Chicago: University of Chicago Press; Canter, D. V. (1994), *Criminal shadows: Inside the mind of*

* Associate professor, Ph.D., Law Faculty, „Nicolae Titulescu” University, Bucharest (e-mail: ci_paun@yahoo.com).

the serial killer. London: Harper Collins; Godwin, M., & Canter, D. (1997), *Encounter and death: The spatial behavior of US serial killers*, Policing: International Journal of Police Strategy and Management, 20, 24–38; Prentky, R. A., Burgess, A. W., Rokous, F., Lee, A., Hartman, C., Ressler, R., & Douglas, J. (1989), *The presumptive role of fantasy in serial sexual homicide*. American Journal of Psychiatry, 146, 887–891; Ressler, R. K., Burgess, A. W., Douglas, J. E., Hartman, C. R., & D'Agostino, R. B. (1986), *Sexual killers and their victims: Identifying patterns through crime scene analysis*, Journal of Interpersonal Violence, 1, 288–308; Ainsworth, P. B. (2001), *Offender profiling and crime analysis*, Cullompton, Devon: Willan Publishing; Canter, D. V. (2000), *Offender profiling and criminal differentiation*, Legal and Criminological Psychology, 5, 23–46; Canter, D. V., Alison, L. J., Alison, E., & Wentink, N. (2004), *The organized/disorganized typology of serial murder: Myth or model?* Psychology, Public Policy, & Law, 10, 293–320; Keppel, R.D. (2004), *Offender profiling*, Ohio: Thomson Custom Publishing.

Criminal profiling. Content

The systematic analysis of a violent crime generates data needed for identifying and proving the guilt of the perpetrator, such as: forensic evidence tools, major personality and behavioral characteristics of the offender and the victim, the motives behind such behavior, the typologies characteristic to the victim/offender.

The result of such analysis generally involves, according to the case' difficulty, the following:

- Evaluation of the criminal act itself;
- Comprehensive evaluation of future threats (in case the offender is suspected to be a serial killer);
- Criminal profiling of the unidentified perpetrator;
- Choosing the investigation techniques, upon identifying and catching the suspect;
- Drawing up the proper strategies for the criminal prosecution of the suspect;
- Identifying the areas of expertise needed for the particular case and the set of requests experts are to elaborate on.

Criminal investigative analysis involves several activities aimed at:

1. determining **what** took place. The answer is to contain, among others, a listing of significant actions and reactions, namely the essential behavior by the offender and the victim during the commission of crime;
2. Provide a **reason**, or **reasons**, for each significant behavior listed (**why**);
3. Set forth the **characteristics** and **traits** (non-physical description) of the type of individual who would commit (**who**) a particular crime in a particular manner for the given set of reasons.

The most difficult task at hand for the analysts is the third of the above and relates to drawing up the psychological and behavior profile of the unknown perpetrator.

The criminal profiling process consists in applying police investigative techniques to the results of interdisciplinary studies with a view to prevent and fight violent crime.

A. The profiling process

The profiling process is defined by the Federal Bureau of Investigation as *an investigative technique by which to identify the major personality and behavioral characteristics of the offender based upon an analysis of the crime(s) he or she has committed.*

The process generally involves seven steps:

- 1) *Evaluation of the criminal act itself.*
- 2) *Comprehensive evaluation of the specifics of the crime scene(s).*
- 3) *Comprehensive analysis of the victim.*
- 4) *Evaluation of preliminary police reports.*
- 5) *Evaluation of the medical examiner's autopsy protocol.*
- 6) *Development of profile with critical offender characteristics.*
- 7) *Investigative suggestions predicated on construction of the profile.*

The criminal personality profile is used by the police precincts as a guiding tool, a way in which the investigating officer can narrow the scope of an investigation. Profiling unfortunately does not provide the identity of the offender, but it does indicate the type of person most likely to have committed a crime having certain unique characteristics.

B. Offender profiling

As a rule, profiles are constructed by two categories of specialists: mental health clinicians trying to account for the criminal personality and behavior by using psychiatric methods and procedures, and law enforcement agents whose task is to determine the behavioral patterns of a suspect through investigative concepts.

a. Psychological profiling

The psychiatrist and criminologist James A. Brussel explained the fact that a psychiatrist usually studies a person and makes some reasonable predictions as to how he/she is to react under certain circumstances or what activities he/she is likely to undertake in the future. Profiling is reversing this process, in that it deduces what kind a person the individual might be by studying his/her actions.

The profilers analyze the information gathered while investigating the crime scene and try to establish the type of person capable of committing it. The profiler's skills rest in identifying the crime dynamics, allowing him/her to make a parallel between the personalities of offenders having committed similar crimes and the personality of the subject under scrutiny.

The process used by an investigative profiler in developing a criminal profile is as follows: data is collected and assessed, the situation reconstructed, hypotheses formulated, a profile developed and tested, and the results reported back. Investigators traditionally have learned profiling through brainstorming, intuition, and educated guesswork. Their expertise is the result of years of accumulated wisdom, extensive experience in the field, and familiarity with a large number of cases.

A profiler brings to the investigation the ability to make hypothetical formulations based on his or her previous experience. A formulation is defined here as a concept that organizes, explains, or makes investigative sense out of information, and that influences the profile hypotheses. These formulations are based on clusters of information emerging from the crime scene data and from the investigator's experience in understanding criminal actions.

b. The psychological profiling process

The criminal-profile-generating process is described as having five main stages, with a sixth stage, the goal, being the apprehension of a suspect.

1. The profiling inputs stage

This stage begins the criminal-profile-generating process. Comprehensive case materials, providing data and information on the author and how the crime was committed, are essential for accurate profiling. In homicide cases, the required information includes a complete synopsis of the

crime and a description of the crime scene, encompassing factors indigenous to that area to the time of the incident such as weather conditions and the political and social environment, etc.

Complete background information on the victim is also vital in homicide profiles. The data should cover domestic setting, employment, reputation, habits, fears, physical condition, personality, criminal history, family relationships, hobbies, and social conduct.

Forensic information pertaining to the crime is also critical to the profiling process, including an autopsy report with toxicology/serology results, autopsy photographs, and photographs of the cleansed wounds. The report should also contain the medical examiner's findings and impressions regarding estimated time and cause of death, type of weapon, and suspected sequence of delivery of wounds.

In addition to autopsy photographs, aerial photographs determining where a crime took place relative to its surroundings and color pictures of the crime scene highlighting certain aspects of the crime are needed. Also useful are crime scene sketches showing distances, directions, and scale, as well as maps of the area (which may cross law enforcement jurisdiction boundaries).

The profiler studies all this background and evidence information, as well as all initial police reports. The data and photographs can reveal such significant elements as the level of risk of the victim, the degree of control exhibited by the offender, the offender's emotional state, and his criminal sophistication.

Information dealing with possible suspects is **refused** by the profiler.

2. The information analysis and interpretation stage

This phase involves the organizing and arranging of the inputs into meaningful patterns.

Analysts differentiate and organize the information from stage I and form an underlying decisional structure for profiling, as follows:

a. Primary intent of the murderer

In some cases, murder may be an ancillary action and not itself the primary intent of the offender. In case of actual malice, the killer's primary intent could be: (1) criminal enterprise – the case of paid criminals, (2) emotional, selfish, or cause-specific, or (3) sexual.

The killer may be acting on his own or as part of a group.

b. Victim risk

The concept of the victim's risk is involved at several stages of the profiling process and provides information about the suspect in terms of how he or she operates.

Victim risk relates to the crime victim, and is determined using such factors as name, sex, race, age, height and weight, physical build, hair length and color, eye glasses, general physical condition, disabilities/handicaps, usual medication, drugs and/or alcohol ingestion and abuse, tattoos, clothing, conscription status, level of education, being a student or not, IQ, extracurricular activities, being employed, field of employment and professional evolution, financial factors, fashion style, general appearance, religion, being part of certain types of organizations, family members, home and living conditions, neighborhood specifics, communication abilities, type of reaction to being approached by a stranger, favorite literature, passions (hobbies), preferred means of transport (data about their personal car), awareness of their own level of security, sex habits (when partners are known), daily schedule, preferred weekend getaways, friends (number and type), maturity and social competencies, stress elements and their nature, criminal background, etc.

Victim risk is classified as high, moderate, or low.

- low risk victims – persons whose personal, professional and social lifestyle do not lead them to being targeted as victims;

- moderate risk victims – reputable persons whose occupational lifestyle (location, schedule etc.), personal lifestyle and habits expose them more frequently to potentially criminal situations;

- high-risk victims-persons whose lifestyle and occupation (traffickers, pimps, prostitutes, etc.) render them highly vulnerable to risk situations. When the victim risk is assessed as high, the probability that the analyst will be able to create the unknown criminal profile diminishes substantially, due to the large number of possible perpetrators.

Killers seek high-risk victims at locations where people may be vulnerable, such as bus depots or isolated areas. Low-risk types include those whose occupations and daily lifestyles do not lead them to being targeted as victims. The information on victim risk helps to generate an image of the type of perpetrator being sought.

c. Offender risk

Data on victim risk integrates with information on offender risk, or the risk the offender was taking to commit the crime. For example, abducting a victim at noon from a busy street is high risk. Thus, a low-risk victim snatched under high-risk circumstances generates ideas about the offender, such as personal stresses he is operating under, his beliefs that he will not be apprehended, or the excitement he needs in the commission of the crime, or his emotional maturity.

d. Events escalation

Information about escalation is derived from an analysis of facts and patterns from the prior decision process models (analysis and interpretation stage). Investigative profilers are able to deduce the sequence of acts committed during the crime. From this deduction, they may be able to make determinations about the potential of the criminal not only to escalate his crimes (from peeping to fondling to assault to rape to murder), but to repeat his crimes serially.

e. Time factors

External factors may include the length of time required to kill the victim, to commit additional acts with the body, and to dispose of the body, the time of day or night that the crime was committed, etc. All these may provide information on the lifestyle and occupation of the suspect. For example, the longer an offender stays with his victim, the more likely it is he will be apprehended at the crime scene. In the case of the New York murder of Kitty Genovese, the killer carried on his murderous assault to the point where many people heard or witnessed the crime, leading to his eventual prosecution. A killer who intends to spend time with his victim therefore must select a location to preclude observation, or one with which he is familiar.

Location factors

Information about location—where the victim was first approached, where the crime occurred, and if the crime and death scenes differ—provide yet additional data about the offender. For example, such information provides details about whether the murderer used a vehicle to transport the victim from the death scene or if the victim died at her point of abduction.

3. Crime assessment stage – hypothetical reconstruction

Based on the various decisions of the previous stage, the reconstruction of how things happened, how people behaved, and how they planned and organized the encounter provides information about specific characteristics to be generated for the criminal profile. Assessments are made about the classification of the crime, its organized/disorganized aspects, the offender's selection of a victim, strategies used to control the victim, the sequence of crime, the staging (or not) of the crime, the offender's motivation for the crime, and crime scene dynamics.

The classification of a crime as organized or disorganized, first introduced as classification of Lust murder, but since broadly expanded, includes factors such as victim selection, strategies to control the victim, and sequence of the crime.

An organized murderer is one who appears to plan his murders, target his victims, display control at the crime scene, and act out a violent fantasy against the victim (sex, dismemberment, torture).

In contrast, the disorganized murderer is less apt to plan his crime in detail, obtains victims by chance, and behaves haphazardly during the crime.

The determination of whether or not the crime was staged (if the subject was truly careless or disorganized, or if he made the crime appear that way to distract or mislead the police) helps direct the investigative profiler to the killer's motivation.

Motivation is a difficult factor to judge because it requires dealing with the inner thoughts and behavior of the offender. Motivation is more easily determined in the organized offender who premeditates, plans, and has the ability to carry out a plan of action that is logical and complete. On the other hand, the disorganized offender carries out his crimes by motivations that frequently are derived from mental illnesses and accompanying distorted thinking (resulting from delusions and hallucinations). Drugs and alcohol, as well as panic and stress resulting from disruptions during the execution of the crime, are factors which must be considered in the overall assessment of the crime scene.

Crime scene dynamics are the numerous elements common to every crime scene which must be interpreted by investigating officers and are at times easily misunderstood. Examples include location of crime scene, cause of death, method of killing, positioning of body, excessive trauma, and location of wounds.

The investigative profiler reads the dynamics of a crime scene and interprets them based on his experience with similar cases where the outcome is known.

Extensive research by the FBI and in-depth interviews with incarcerated felons who have committed such crimes have provided a vast body of knowledge of common threads that link crime scene dynamics to specific criminal personality patterns.

4. Criminal Profile Stage

The fourth stage in generating a criminal profile deals with the type of person who committed the crime and that individual's behavioral organization with relation to the crime.

Included in the criminal profile are background information (demographics), physical characteristics, habits, beliefs and values, pre-offense behavior leading to the crime, and post-offense behavior. It may also include investigative recommendations for interrogating or interviewing, identifying, and apprehending the offender.

This fourth stage has an important means of validating the criminal profile. The profile must fit with the earlier reconstruction of the crime, with the evidence, and with the key decision process models. In addition, the investigative procedure developed from the recommendations must make sense in terms of the expected response patterns of the offender.

5. Investigation Stage

Once the congruence of the criminal profile is determined, a written report is provided to the requesting agency and added to its ongoing investigative efforts. The investigative recommendations generated in Stage 4 are applied, and suspects matching the profile are evaluated. If identification, apprehension, and a confession result, the goal of the profile effort has been met.

6. Apprehension Stage

Once a suspect is apprehended, the agreement between the outcome and the various stages in the profile-generating-process are examined. When an apprehended suspect admits guilt, it is important to conduct a detailed interview to check the total profiling process for validity.

In turn, the strategies for conducting the interview are a constant concern for the specialized analysts. This concern is owed to the risk of failing to solve the case when, although suspicions concerning the person under investigation run high, the evidence to be submitted to the court are not conclusive and pertinent (circumstantial evidence).

Therefore, the methodology and strategy used for the interview depend on a plethora of factors, including:

Certainty over the data and information gathered for this specific case

Similarity between the profile supplied by analysts and the suspect's profile;

The investigative abilities and skills of the person designated to investigate the case;

The level of adequacy to the scope of the interview;

The typology, cleverness and stress-resistance of the suspect etc.

Conclusions

One of the analyses used by the profilers in drafting the psychological profiles follows the pattern WHAT → WHY → WHO. Once the data and information concerning the crime committed are gathered (WHAT) and the motives for the said actions are established (WHY), the investigators will attempt to put forth the typology of the offender (WHO).

The analyses have shown that this motivational process solely one of the several means of examining the details. Two others have been identified as well.

If the WHAT → WHY → WHO process is a motivational one, the second process, WHAT → WHO is correlation?

The third process is correlation as well, but it involves a second-tier correlation. It can be described as a WHAT → WHO process followed by future assumptions, based on the initial prediction over the WHO. The second process, WHAT → WHO, mainly involves the investigative profilers using statistical information correlated with the data and information on the case under scrutiny. For example, knowing a specific detail of the murder and the victim's race, the profiler skips the reasons stage (WHY) and suggests the same race for the offender (WHO). In this stage of the process, the psychological reasons and the motivational causes are not necessary. The third process is also based on correlating the existing information with statistics. For example, the first tier assumption relates to the author's age and then, using this as a starting point, other details may be correlated to draw up assumptions concerning their marital status. The reasons stage (WHY) is once again skipped, and a series of „if then” correlations are used to pencil the offender's portrait, starting from the crime specifics.

Upon analyzing such specifics, four methods for improving the assumption predictions were suggested. The first method relates to improving the data bases containing statistical information on the criminals. The larger the number of offenders included in the 'murder' or 'rape' categories, the more the statistical information is to increase its usefulness. If the sample used for analysis is large, the assumptions made based on statistical information tend to be more precise and trustworthy.

The second assumption takes into account creating a system of patterns including details aimed at drawing up the converging and diverging traits in order for these to be used by profilers. For example, certain details on the modus operandi for a crime tend to suggest a certain age of the offender, which in turn points to a different category of criminals.

As long as the reasons behind a murder are unknown even to the author, a third method for improving the accuracy of assumptions may be suggested, namely creating a new area of research aimed at identifying how criminal motives (WHY) may support and confirm the statistical information.

The fourth method arises from the observation that profilers are more perceptive and precise in performing certain tasks they were assigned with. For example, a profiler has studied the medical examination report for a longer period of time and used this particular material as the most important element in creating the profile. Another profiler spent more time studying and analyzing the crime scene photos and, by carefully drawing on their findings, he managed to identify details others failed to pay attention to. A third profiler emphasized the victim report in his analysis. Since profilers seem to privilege certain specific areas of the profile, it seems logical that more inclusive and accurate profiles result from their group work.

The process of drawing up the psychological profile requires an intricate, detailed conception. The studies performed have proven the fact that unknown criminal profiling is a complex process involving much more than a simple analysis of the crime specifics (WHAT → WHY → WHO). As a result, establishing the criminal profile is the result of a complex process using structural features at different levels, correlations and predictions. In conceptualizing this process, the profile theory, far from being complete, needs to reflect this complexity.

D. “THE MODUS OPERANDI” and “THE SIGNATURE”.

How a crime is perpetrated always mirrors the criminal’s personality.

1. *Modus operandi* involves actions necessary to accomplish the criminal activity. The modus operandi is “learned behavior”.

Objectives:

- Ensures the success of crime committing;
 - Protects the author’s identity;
 - Ensures his/her getting away with the crime.
- A criminal defines his/her modus operandi by learning from past mistakes.

The modus operandi characterizes:

- The learned behavior;
- Dynamic changes throughout the crime performance;
- Criminal experience;
- The offender’s education;
- The offender’s age.

Modus operandi examples:

- Using deceiving methods to convince the victim to get in the car;
- Putting the victim to sleep;
- Using coercion methods once the victim is asleep.

Note: Serial murders shouldn’t be correlated solely based on the modus operandi.

2. *The signature*. This behavior is not essential to perpetrating the crime. The signature is the author’s “business card”.

“Signature” features:

- It represents a display of the author’s personality in committing the crime;
- It reveals unusual behavioral traits’
- It is unique and has a ritual character;
- It is repeatable from a behavioral, verbal and nonverbal standpoint;

“Signature” examples:

- Creating a scenario for attracting the victim;

- Special decorations; changes in the crime scene;
- Using excessive means of coercion;
- Efforts for depersonalizing the victim;
- Physical force applied to the head area;
- Inserting foreign bodies in the victim;
- Victim mutilation;
- Overkilling;
- Post-mortem activities applied the victim's body;
- Prolonged period of time spent in the victim's presence;
- The bodies are displayed with a view to cause shock;
- Bodies are not hidden;
- The victim's face and body are covered with a pillow, sheets or in plastic;
- Souvenirs taken from the victim – clothing, jewellery, underwear.

Note: Aspects pertaining to the "signature" should be extended more attention than those concerning the similarities between victims.

3. *The criminal's profile (ORGANISED/DISORGANISED)*

a) The organized murderer:

- Is socially competent;
- Is employed in jobs requiring a high level of training;
- Is relatively intelligent;
- Is sexually competent;
- Is born in a wealthy social environment;
- Childhood discipline is mainly inconsistent;
- Is depressive and nervous prior to the murder;
- Controls himself/herself during the crime;
- Ingests alcohol throughout the crime;
- Acts hastily under stress;
- Is mobile, drives his/her own car;
- Monitors the press reaction;
- May change jobs or may leave town after the killing;
- May take souvenirs from the victim or from the crime scene, in order to relive the event;
- Displays emotional indifference;
- Is irresponsible and egocentric;
- Has a chameleonic, changeable personality;
- Easily influences those around him/her;
- Is careful and systematic;
- Travels in order to find his/her victim;
- Resides at a distance from the crime scene;
- Is well integrated in modern society;
- Victims are chosen at random.

b) The disorganized murderer:

- Average IQ;
- Socially immature; fails to integrate at the work place;
- Sexually incompetent;
- Born in a poor family; harshly disciplined during childhood;
- Agitated while performing the killing;
- Minimum ingestion of alcohol;

- Lives by himself/herself;
 - Lives/works close to the crime scene;
 - Lacks interest in the press reports on the murder;
 - Socially-averse;
 - Feels rejected and alienated; difficulty in developing interpersonal relationships;
 - Is wild while committing the crime;
 - Odd behavior and appearance.
4. *Crime scene traits:*
- a) in case of organized murderers:
- The crime is premeditated – evidence suggests a plan had been put into place (prior, during and after the murder);
 - A plan is drawn up in order to avoid being identified;
 - The victim is a carefully selected stranger;
 - Stalks his/her victim;
 - Personalizes the victim;
 - Talks in a civilized fashion; uses his/her verbal abilities to attract the victim; wins the victim's trust;
 - The crime scene reflects the author's control;
 - Uses means of coercion;
 - Hides the body;
 - The murder weapon is brought by the criminal and then hidden;
 - He/she is under the influence of fantasies and rituals;
 - Transports the victim's body in previously designated areas.
- b) In case of disorganized criminals:
- The murder is committed suddenly; the offence is spontaneous; the author kills instantaneously to obtain control;
 - Uses sudden attacks coming from the back; the victim is unprepared;
 - Does not resort to means of coercion;
 - The weapon is usually selected at random; it is taken from the victim or found at the crime scene; it is often left on site or in its proximity;
 - Does not have a plan for avoiding being identified;
 - His/her actions are disorderly;
 - The victim's cause of death is usually strangulation, stabbing or physical trauma due to hits;
 - Depersonalizes the victim;
 - The body is mutilated after the death occurs; over killing; evidence of biting, cannibalism or vampirism; facial disfiguration of the victim, uncontrolled rage;
 - The author knows the victim or the victim resembles a certain person;
 - Minimal verbal contact with the victim;
 - Inserts foreign bodies in the victim;
 - Sexually curious;
 - The murder scene coincides with the place the body is found;
 - No attempt to hide the body is made;
 - An abundance of evidence may be found at the scene, especially fingerprints;
 - The existence of rituals; the killing is aimed at satisfying fantasies;
 - The body is placed symbolically.

5. Terms used for performing the unknown criminal profile (in FBI analyst jargon)

Extremely serious murder:

- The murdering of at least four persons;
- Committed by a single author;
- Performed in one action, in one single place, during a short period of time;

Murder under the influence of strong, spontaneous emotions:

- Multiple killings in one single event;
- Two or several locations;
- Lack of a “cool-down” period;
- The killing duration may vary in time.

Serial killing:

- The killing of three or more persons at distinct times;
- Existence of a "cool/down" period between murders;
- Involves premeditation and victim selection;
- The motive is psychological;
- The crime scene reflects sexual behavior deviations or sadism;

Hiding:

- Acting with a view to prevent the body from being found;
- The crime is discovered at a later time;
- It allows the author the time needed to disappear.

Display:

- The body is positioned in a certain manner;
- The body is placed so as to be found;
- The body is placed at sight.

Disposal:

- Low interest or lack of interest in hiding the body; haste.

Cosmetizing / framing:

- Intentional change of the place the murder was committed;
- Performed to mislead the investigators.

Victim risk:

- The degree to which a person exposes itself or contributes to becoming the victim of a crime;
- Susceptibility to become a victim of violence;
- High level of risk – a result of faulty decisions or behavior errors of potential victims;

Crime risk:

- Degree of risk exposure born by a crime perpetrator;
- Location, timeframe and circumstances must be taken into consideration.

Interesting aspects:

- Behavior aspects which apparently are unconnected to the crime;
- Elements which seem not to integrate in the bigger picture of a crime;
- The possibility for the author to be released from a mental institution.

Over killing:

- The existence of trauma in excess of what would be sufficient for killing a person;
- Proof of a pronounced state of anger/rage;
- May suggest the existence of a relationship between the author and the victim;
- The victim’s behavior may influence that of the perpetrator.

References

1. CRIMINAL INVESTIGATIVE ANALYSIS, NATIONAL CENTRE FOR THE ANALYSIS OF VIOLENT CRIME, FBI ACADEMY, Quantico, Va., 1990;
2. Ainsworth, P. B. (2001). *Offender profiling and crime analysis*. Cullompton, Devon: Willan Publishing.
3. Canter, D. V. (2000). *Offender profiling and criminal differentiation*. *Legal and Criminological Psychology*, 5, 23–46.
4. Canter, D. V., Alison, L. J., Alison, E., & Wentink, N. (2004). *The organized/disorganized typology of serial murder: Myth or model?* *Psychology, Public Policy, & Law*, 10, 293–320.
5. Canter, D. V. (1994). *Criminal shadows: Inside the mind of the serial killer*. London: Harper Collins.
6. Douglas, J.E., & Munn, C.M. (1992a). *Modus operandi and the signature aspects of violent crime*. In J.E. Douglas, A.W. Burgess, A.G. Burgess, & R.K. Ressler (Eds.), *Crime classification manual* (pp. 259–268). New York: Lexington Books.
7. Douglas, J.E., & Munn, C.M. (1992b) *Violent crime scene analysis: Modus operandi, signature, and staging*. *FBI Law Enforcement Bulletin*, February. Retrieved 2 June 2004. From <http://www.fbi.gov/library/leb/leb.htm>.
8. Funder, D. C., & Colvin, C. R. (1991). *Explorations in behavioral consistency: Properties of person, situations, and behaviors*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 773–794.
9. Grubin, D. (1994). *Sexual murder*. *British Journal of Psychiatry*, 165, 624–629.
10. Godwin, M., & Canter, D. (1997). *Encounter and death: The spatial behaviour of US serial killers*. *Policing: International Journal of Police Strategy and Management*, 20, 24–38.
11. Groff, E. R., & McEwen, J. T. (2004, March). *Disaggregating the journey to homicide*. Paper presented at the 7th Annual International Crime Mapping Research Conference, Boston, USA.
12. Hickey, E. (2002). *Serial killers and their victims* (3rd ed.). California: Wadsworth.
13. Holmes, R. M., & Holmes, S. T. (1998). *Serial murder* (2nd ed.). California: Sage Publications.
14. Keppel, R.D. (1995a). *Signature murders: A report of several related cases*. *Journal of Forensic Sciences*, 40, 670–674.
15. Keppel, R.D. (2004). *Offender profiling*. Ohio: Thomson Custom Publishing.
16. Keppel, R.D., & Birnes W.J. (1997). *Signature killers*. New York: Pocket Books.
17. Prentky, R. A., Burgess, A. W., Rokous, F., Lee, A., Hartman, C., Ressler, R., & Douglas, J. (1989). *The presumptive role of fantasy in serial sexual homicide*. *American Journal of Psychiatry*, 146, 887–891.
18. Ressler, R. K., Burgess, A. W., Douglas, J. E., Hartman, C. R., & D'Agostino, R. B. (1986). *Sexual killers and their victims: Identifying patterns through crime scene analysis*. *Journal of Interpersonal Violence*, 1, 288–308.
19. Salfati, C. G. (2003). *Offender interaction with victims in homicide: A multidimensional analysis of frequencies in crime scene behaviors*. *Journal of Interpersonal Violence*, 18, 490–512.
20. Salfati, C. G. (2000). *The nature of expressiveness and instrumentality in homicide*. *Homicide Studies*, 4, 265–293.
21. Salfati, C. G., & Canter, D. V. (1999). *Differentiating stranger murders: Profiling offender characteristics from behavioral styles*. *Behavioral Sciences and the Law*, 17, 391–406.
22. Santilla, P., Canter, D., Elfgrén, T., & Hakkanen, H. (2001). *The structure of crime-scene actions in Finnish homicides*. *Homicide Studies*, 5, 363–387.
23. Shoda, Y., Mischel, W., & Wright, J. C. (1994). *Intraindividual stability in the organization and patterning of behavior incorporating psychological situations in the idiographic analysis of personality*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 674–687.

INVESTIGAREA CRIMINALISTICĂ A INFRAȚIUNILOR SĂVÂRȘITE CU VIOLENȚĂ, CU AUTORI NECUNOSCUȚI

Costică PĂUN*

Abstract

Identificarea și prinderea cât mai rapidă a autorului unei infracțiuni cu violență - omor, tâlhărie, viol, răpire - reprezintă obiective majore ale activității desfășurate de unitățile de poliție. Poliția are ca scop stabilirea identității autorului, pe baza datelor obținute în urma cercetării locului de săvârșire a infracțiunii, pentru a preveni comiterea altor infracțiuni de către acesta. Activitățile care se desfășoară pentru stabilirea exactă a modului de producere a actului criminal și de interpretare a comportamentului infractorului în interacțiunea cu victima sa sunt de o mare complexitate și de o importanță decisivă pentru probarea vinovăției autorului faptei.

Cuvinte cheie: *Infracțiuni săvârșite cu violență, autori necunoscuți, victime identificate, criminali organizați/dezorganizați, analiști.*

Introducere

Programul de profiling din cadrul Biroului Federal de Investigații din Statele Unite ale Americii (F.B.I.) s-a dezvoltat începând cu anul 1970, pornind de la cursurile de psihologie judiciară din cadrul Academiei Naționale F.B.I., până la programul folosit în prezent în cadrul Compartimentului Științei Comportamentului. Acesta este adus la îndeplinire prin intermediul unui manager de program și a șapte profileri și analiști criminologi aleși pe baza experienței acumulate, a gradului de pregătire și a trecutului educațional.

Prin acest program se desemnează, în cadrul fiecărei unități teritoriale F.B.I., un profiler coordonator. Acesta primește cazul și oferă anchetatorilor sugestii cu privire la modul de desfășurare a investigației. Profilerii coordonatori din teren nu au autoritatea să întocmească analize pentru unitățile solicitante, ci doar să alcătuiască o formă brută a profilului. Aceasta se înaintează spre examinare unității de profiling din cadrul Academiei B.F.I. Pot solicita realizarea profilului psihologic unitățile locale, statale și federale de poliție, precum și unitățile de poliție străine.

Actualmente, modelul american de analiză, cu adaptările de rigoare, este utilizat și în țările europene care se confruntă cu o rată ridicată în materia infracțiunilor de omor (în special, Italia, care a preluat în mare măsură sistemul polițienesc federal din S.U.A. și Germania care are similitudini cu acesta, mai ales pentru faptul că este o țară a landurilor).

Amatorismul și aroganța, în acest domeniu, sunt indezirabile deoarece, pe de o parte, orice fărădelege trebuie supusă legii iar, pe de altă parte, lipsa de profesionalism produce prejudicii importante, atât înfăptuirii justiției, cât și bugetului statului. Într-adevăr, înfăptuirea justiției penale este costisitoare dar necesară și, în consecință, pentru a echilibra balanța între costuri și eficiență este necesar ca sistemul justiției penale să dispună de specialiști capabili de înalte performanțe profesionale.

* Conferențiar universitar doctor, Facultatea de Drept, Universitatea „Nicolae Titulescu”, București (e-mail: ci_paun@yahoo.com).

Literatură de specialitate

Literatura de specialitate, în acest domeniu, se regăsește mai ales în publicațiile cu profil specific de aplicare a legii (law enforcement), cum ar fi: CRIMINAL INVESTIGATIVE ANALYSIS, NATIONAL CENTRE FOR THE ANALYSIS OF VIOLENT CRIME, FBI ACADEMY, Quantico, Va., 1990; Amir, M. (1971). *Patterns in forcible rape*. Chicago: University of Chicago Press; Canter, D. V. (1994). *Criminal shadows: Inside the mind of the serial killer*. London: Harper Collins; Godwin, M., & Canter, D. (1997). *Encounter and death: The spatial behaviour of US serial killers*. Policing: International Journal of Police Strategy and Management, 20, 24–38; Prentky, R. A., Burgess, A. W., Rokous, F., Lee, A., Hartman, C., Ressler, R., & Douglas, J. (1989). *The presumptive role of fantasy in serial sexual homicide*. American Journal of Psychiatry, 146, 887–891; Ressler, R. K., Burgess, A. W., Douglas, J. E., Hartman, C. R., & D'Agostino, R. B. (1986). *Sexual killers and their victims: Identifying patterns through crime scene analysis*, Journal of Interpersonal Violence, 1, 288–308; Ainsworth, P. B. (2001). *Offender profiling and crime analysis*. Cullompton, Devon: Willan Publishing; Canter, D. V. (2000). *Offender profiling and criminal differentiation*, Legal and Criminological Psychology, 5, 23–46; Canter, D. V., Alison, L. J., Alison, E., & Wentink, N. (2004). *The organized/disorganized typology of serial murder: Myth or model?* Psychology, Public Policy, & Law, 10, 293–320; Keppel, R.D. (2004). *Offender profiling*, Ohio: Thomson Custom Publishing.

Criminal profiling. Conținut

Analiza sistematică a unei infracțiuni săvârșite cu violență, conduce la stabilirea unor date necesare pentru identificarea și probarea vinovăției autorului faptei, cum ar fi: mijloace criminalistice de probă, aspecte esențiale privind comportamentul infractorului și al victimei, motivația acestor comportamente, tipologiile care caracterizează pregnant cuplul penal.

Rezultatul acestei analize se concretizează, în funcție de gradul de dificultate al cauzei, în următoarele:

- analiza infracțiunii, în ansamblu;
- analiza amenințării de perspectivă (în cazul suspiciunii că autorul faptei ar fi un ucigaș în serie);
- elaborarea profilului criminologic al criminalului necunoscut;
- elaborarea tehnicilor de anchetă, după identificarea și prinderea suspectului;
- elaborarea strategiilor adecvate pentru urmărirea penală a suspectului;
- identificarea domeniilor de expertiză necesare în cauză și a setului de solicitări la care vor răspunde experții.

Analiza infracțiunii săvârșite cu violență presupune parcurgerea unor activități care, în final, vor trebui să răspundă la trei probleme distincte:

1. **CE** s-a petrecut în realitatea cauzei? Răspunsul trebuie să conțină, printre altele, o succesiune de acțiuni și reacțiuni, respectiv, comportamentele esențiale ale infractorului și ale victimei pe parcursul săvârșirii infracțiunii;

2. **DE CE** s-a comis fapta? Care este motivația fiecărui comportament identificat în prima etapă?

3. **CINE** ar fi putut săvârși fapta? Respectiv, să stabilească trăsăturile caracteristice tipului de persoană care ar fi putut săvârși acțiunile stabilite în prima etapă, coroborate cu motivațiile stabilite în cea de-a doua etapă.

Cea mai dificilă sarcină pentru analiști este întâmpinată în cea de-a treia etapă și se referă la realizarea profilului psihologic și comportamental al criminalului necunoscut.

Realizarea profilului criminalului necunoscut (criminal profiling) reprezintă aplicarea tehnicilor polițienești la rezultatele unor studii interdisciplinare în vederea prevenirii și combaterii infracțiunilor săvârșite cu violență.

A. Procesul de realizare a profilului criminalului necunoscut (profiling)

Procesul de profiling este definit de către Biroul Federal de Informații ca o *tehnică de investigare prin care se stabilesc caracteristicile comportamentale și personale ale infractorilor, pe baza analizei faptelor comise de către aceștia.*

Acest proces se realizează în 7 etape:

1. *evaluarea actului criminal;*
2. *analiza detaliilor specifice actului criminal;*
3. *analiza victimei ;*
4. *evaluarea rapoartelor polițienești existente în cauză;*
5. *analiza raportului de expertiză medico-legală;*
6. *alcătuirea propriu-zisă a profilului, cu caracteristicile autorului;*
7. *sugestii propuse pe baza profilului realizat.*

Profilul personalității criminale este folosit de către unitățile de poliție ca o metodă de ghidare, de călăuzire a anchetei către scopul său. Cu toate că analiza nu conține identitatea autorului, aceasta poate indica tipul de persoană capabilă de a comite o infracțiune cu anumite caracteristici.

B. Realizarea profilului criminalilor

De obicei, profilul se realizează de două categorii de specialiști: medicii neuro-psihiatri care caută să explice personalitatea și acțiunile criminalului prin metode și procedee psihiatrice și ofițerii de poliție care au ca scop determinarea, prin tehnici de investigare, a tiparelor comportamentale ale suspectilor.

a. Profilul psihologic

Psihiatrul-criminolog James A. Brussel explica faptul că psihiatrul, de obicei, analizează o persoană și face aprecieri cu privire la modul în care va reacționa în anumite situații-tip sau ce activități va desfășura pe viitor. Procesul de profiling presupune o schimbare de direcție în ceea ce privește raționamentul, și anume, prin studierea activităților unui individ, se poate stabili ce fel de personalitate are acesta.

Profilerii analizează informațiile adunate cu ocazia cercetării la fața locului și încearcă să stabilească tipul de persoană capabilă să comită acea infracțiune. Talentul profilerului constă în identificarea dinamicii crimei, astfel încât să se obțină legături între personalitățile criminalilor care au comis infracțiuni asemănătoare și personalitatea subiectului căutat.

Procesul folosit de către o persoană care alcătuiește un profil: informațiile sunt culese și analizate, se reconstituie faptele, se formulează ipotezele, profilul este alcătuit și testat iar rezultatele sunt evaluate. Anchetatorii ajung la acest proces prin schimb de idei, intuiție și aprecieri bazate pe cunoștințele dobândite de-a lungul anilor de activitate, prin experiență și familiarizare cu un număr mare de cazuri.

Profilerul adaugă la capacitatea de a efectua ancheta și pe cea de a formula ipoteze pe baza propriei experiențe. Predicția poate fi definită în acest context ca un concept care organizează, explică și interpretează informațiile obținute ca urmare a cercetării la fața locului. Aceste predicții sunt făcute pe baza unor informații conexe, rezultate ca urmare a analizei locului de comitere a infracțiunii și a capacității de interpretare și înțelegere a detaliilor acesteia de către profiler.

b. Procesul de realizare a profilului psihologic

Procesul de realizare a profilului a fost descris ca fiind o succesiune de cinci etape iar a șasea, scopul, este identificarea și prinderea autorului.

1. Etapa de strângere a informațiilor necesare alcăturii profilului

Cu această etapă debutează procesul de realizare a profilului psihologic. Materialele recoltate la fața locului, care oferă date și informații cu privire la autor și la modul de comitere a infracțiunii sunt esențiale. În cazul omorurilor, obținerea informațiilor necesită realizarea unei sinteze a modului de săvârșire a infracțiunii, o descriere a locului de comitere a acesteia și a factorilor existenți în momentul și în zona în care a fost săvârșit omorul, factori ce se pot referi la condițiile meteo, la relațiile sociale zonale etc.

Caracterizarea victimei omorului este necesară realizării profilului. Informațiile trebuie să se refere la comportamentul în familie, la locul de muncă, la reputație, fobii, obiceiuri, condiție fizică, personalitate, cazier judiciar, hobbyuri și conduita socială.

Probele criminalistice obținute în urma cercetării la fața locului sunt cruciale pentru realizare profilului. Aceeași importanță o au și raportul medicului legist, rezultatul analizelor toxicologice și serologice, fotografiile rănilor după ce au fost curățate în prealabil, precum și cele realizate în timpul autopsiei. Raportul medicului legist conține și precizările făcute de către acesta cu privire la timpul probabil și cauzele morții, tipul de armă folosit, succesiunea de producere a rănilor.

Pe lângă fotografiile efectuate în timpul autopsiei, se vor mai studia și fotografiile de orientare prin care se stabilește locul comiterii infracțiunii în raport cu vecinătățile; fotografiile de fixare prin care se evidențiază anumite aspecte ale comiterii faptei și fotografiile de detaliu care surprind caracteristicile particulare ale unor obiecte sau urme. Sunt, deasemenea, utile, schițele, traseele și hărțile care poziționează în spațiu comiterea omorului.

Profilerul studiază toate aceste date, precum și rapoartele poliției din dosarul cauzei, stabilind elemente importante ca: gradul de risc la care a fost expusă victima, gradul de exteriorizare a autorului, starea emoțională a acestuia și rafinamentul criminal.

Informațiile privind cercul de suspecți sunt **refuzate** de către profileri.

2. Etapa de analizare și interpretare a informațiilor

Această etapă presupune organizarea informațiilor existente, într-un tipar sau model coerent.

Analiztii organizează și diferențiază informațiile adunate în cadrul primei etape și formează o structură specifică în realizarea profilului, astfel:

a. Intenția de a comite omorul

În unele cazuri, omorul poate fi rezultatul unor acțiuni întâmplătoare și nu rezultatul premeditării autorului. În cazul premeditării faptei, intenția autorului poate lua forma: (1) comiterii omorului ca îndeletnicire – cazul ucigașilor „la comandă”, (2) comiterii omorului din considerente emoționale, sentimentale sau de milă și (3) comiterea omorului din motive sexuale.

Ucigașul poate acționa în grup sau de unul singur.

b. Riscul victimal

Conceptul de risc victimal este folosit în mai multe etape ale procesului de realizare a profilului și oferă informații cu privire la modul în care a acționat autorul.

Riscul victimal se referă la victima infracțiunii și este stabilit folosind factori ca: nume, sex, rasă, vârstă, înălțime și greutate, constituție fizică, lungimea și culoarea părului, dioptriile ochelarilor de vedere, lentilele de contact, starea fizică generală, dizabilități/handicapuri, medicația obișnuită, uzul/abuzul de alcool și/sau droguri, tatuaje, îmbrăcăminte, statutul

militar, nivelul educației, dacă este student, coeficientul de inteligență, activitățile extracuriculare, dacă este angajat în muncă, tipul de angajare în muncă și evoluția profesională, condiția financiară, tipul de îmbrăcăminte preferat, aspectul fizic de ansamblu, apartenența religioasă, apartenența organizațională, membrii familiei și situația lor, locuința și condițiile de habitat, specificul vecinătății domiciliului, capacitatea de a comunica, tipul de răspuns la abordarea de către un străin, literatura preferată, pasiuni (hooby-uri), care sunt mijloacele favorite de transport (date despre mașina personală), conștientizarea nivelului propriu de securitate, obiceiuri sexuale (dacă are parteneri cunoscuți), programul zilnic, ieșiri favorite la sfârșit de săptămână, prieteni (număr/calitate), maturitatea și competența socială, elemente de stress și tipul acestora, antecedente penale etc.

Riscul victimal se prezintă sub trei forme: scăzut, normal și ridicat.

- risc victimal redus – persoane care, datorită vieții personale, profesionale și sociale, nu se expun situațiilor de pericol infracțional;

- risc victimal moderat – persoane cu reputație, în general, bună dar care, uneori, datorită locului de muncă (locația acestuia, programul orar etc), stilului de viață ori obiceiurilor personale se expun mai des situațiilor de pericol infracțional;

- risc victimal ridicat – persoane care datorită stilului de viață sau muncii desfășurate (traficantă, proxeneți, prostituate etc.) se expun permanent situațiilor de risc. Dacă victima este caracterizată la un înalt risc victimal, probabilitatea analistului de a realiza profilul criminalului necunoscut se diminuează semnificativ, datorită numărului foarte mare de făptuitori potențiali.

Ucișorii caută persoane cu un risc victimal ridicat, în locuri în care oamenii sunt mai vulnerabili, ca depouri de autobuze sau zone izolate și părăsite. În categoria riscului victimal scăzut intră persoane care, prin locul de muncă sau activitățile zilnice nu frecventează mediile care i-ar expune comiterii infracțiunilor. Datele cu privire la riscul victimal ajută la crearea unei imagini asupra criminalului.

c. Riscul infracțional

Datele cu privire la riscul victimal sunt completate cu cele privind riscul infarcțional, adică riscul la care se expune autorul când comite infracțiunea. De exemplu, răpirea unei persoane în timpul zilei, într-o zonă aglomerată prezintă un risc ridicat. Prin urmare, răpirea unei persoane cu risc victimal scăzut, într-o situație ce prezintă risc infracțional ridicat, oferă detalii despre autor cu privire la condițiile de stress în care acționează, convingerea sa că nu va fi prins, trăirile emoționale intense în timpul comiterii infracțiunii sau maturitatea emoțională.

d. Desfășurarea evenimentelor

Informațiile necesare stabilirii ordinii de desfășurare a evenimentelor sunt obținute în urma analizei faptelor efectuată în etapa a doua (analizarea și interpretarea informațiilor). Profilerii pot deduce ordinea în care au avut loc etapele comiterii omorului. Din aceste deduceri profilerii pot determina probabilitatea ca autorul să evolueze în timp (de la amenințări, la vătămare corporală, la viol, tâlhărie, omor) sau să se transforme într-un criminal în serie.

e. Timpul comiterii infracțiunii

Factorii externi pot include perioada de timp necesară uciderii victimei, comiterii de alte acte asupra corpului victimei sau ascunderii cadavrului; mediul diurn sau nocturn în care se săvârșește omorul etc. Toate acestea oferă informații cu privire la modul de viață și ocupația autorului. De exemplu, cu cât autorul petrece mai mult timp alături de victimă, cu atât este mai probabil să fie prins la locul comiterii infracțiunii. De aceea, ucigașul care dorește să petreacă o perioadă mai mare de timp împreună cu victima sa, va alege o locație care să excludă depistarea sau care îi este cunoscută.

Datele cu privire la loc – unde victima a fost abordată pentru prima oară, unde a fost comis omorul și dacă locul unde acesta a fost comis coincide cu cel unde a fost găsit cadavrul - pot oferi

și ele informații cu privire la autor. Se poate stabili dacă autorul a folosit un autovehicul pentru a transporta victima de la locul săvârșirii omorului sau dacă aceasta a decedat la locul de unde a fost rapită.

3. Analiza infracțiunii – reconstituire ipotetică

Bazată pe datele și informațiile obținute în etapele precedente, reconstituirea faptelor, așa cum au avut ele loc, a modului de comportare a părților, oferă informații despre unele caracteristici ale autorului, care vor fi prezente în profilul ce urmează a fi alcătuit. Sunt făcute presupuneri cu privire la clasificarea omorului, aspectele organizate/dezorganizate ale modului de comitere a infracțiunii, dacă omorul este înscenat sau nu, criteriul de selectare a victimei, strategiile de control asupra victimei, mobilul săvârșirii infracțiunii și dinamica acesteia.

Clasificarea unui omor ca fiind organizat sau dezorganizat, folosită pentru prima dată în analiza crimelor comise din pasiune, ulterior lărgindu-și aria de aplicare, presupune folosirea unor criterii ca: modul de selectare a victimei, strategii de preluare a controlului asupra acesteia și planificarea săvârșirii omorului.

Criminalul organizat este cel care își planifică omorurile, își alege victimele, preia controlul asupra acestora și acționează pentru a-și satisface fanteziile violente (sex, eviscerări, tortură).

Criminalul dezorganizat este mai puțin capabil să premediteze săvârșirea omorului, își alege victimele fără a avea vreun criteriu și se comportă haotic în timpul comiterii omorului.

Stabilirea faptului dacă un omor este „înscenat” sau nu (dacă autorul a fost într-adevăr organizat sau dezorganizat ori doar dacă a încercat să lase o impresie anume pentru a induce în eroare forțele de ordine) ajută la stabilirea de către profileri a adevăratului mobil al autorului.

Mobilul este un factor greu de determinat deoarece presupune luarea în calcul a unor gânduri proprii și a comportamentului autorului. Mobilul este mai ușor de stabilit în cazul criminalilor organizați, care premeditează, planifică și apoi duc la îndeplinire un plan organizat și complet. Criminalul dezorganizat săvârșește omorurile având ca mobil, în cele mai multe rânduri, porniri izvorâte din boli mintale și susținute de o gândire haotică (rezultat al halucinațiilor și închipuirilor). Drogurile și alcoolul, precum și starea de panică din timpul săvârșirii unei infracțiuni, sunt detalii luate în considerare în analizarea acesteia.

Dinamica săvârșirii infracțiunii reprezintă totalitatea elementelor întâlnite la majoritatea omorurilor care trebuie interpretate de către anchetator. Printre aceste elemente se numără: locul săvârșirii infracțiunii, cauza morții, modul de comitere, poziționarea cadavrului, traumele produse și localizarea rănilor.

Profilerul identifică și interpretează dinamica săvârșirii infracțiunii pe baza experienței și a cazurilor similare ale căror rezultate sunt cunoscute.

Cercetările efectuate de către F.B.I. și anchetele detaliate efectuate asupra deținuților care au săvârșit infracțiuni similare au oferit un vast material de cercetare în urma căruia s-au stabilit legături între elementele de dinamică a producerii infracțiunii și cele ale personalității autorului.

4. Etapa de realizare a profilului psihologic

A patra etapă în procesul de alcătuire a profilului psihologic are în vedere stabilirea tipului de persoană care ar fi putut comite acea infracțiune, precum și nivelul de organizare a comportamentului făptuitorului.

Datele existente într-un profil psihologic au în vedere: informații despre trecutul autorului (date demografice), trăsături fizice, obiceiuri, credințe, caracterul preinfracțional, precum și cel postinfracțional. Ar mai putea cuprinde recomandări cu privire la desfășurarea anchetei ori a identificării, reținerii și audierii autorului.

Această etapă are un rol important în stabilirea validității profilului. Profilul trebuie să se potrivească și să fie în concordanță cu reconstituirea efectuată în etapele anterioare, cu probele existente și cu datele obținute în urma analizei locului comiterii omorului. În plus, strategia de investigare a infracțiunii trebuie să fie în concordanță cu aprecierile privind modul de reacție a autorului în diferite circumstanțe. Dacă această concordanță nu există sau este vagă, profilerul va relua analiza datelor existente în cauza respectivă.

5. Etapa desfasurarii anchetei

Odata stabilită legatura dintre profilul realizat și elementele infracțiunii comise, se întocmește un raport scris care se va trimite agenției solicitante, ajutând astfel activitatea polițiștilor de identificare și prindere a autorului. Suspecții care se potrivesc cu profilul realizat sunt luați în atenție de către unitățile de poliție. Dacă are loc identificarea, reținerea și recunoașterea autorului, scopul profilului a fost atins.

6. Etapa prinderii autorului

Odată ce autorul a fost identificat și reținut, se va stabili concordanța dintre situația de fapt și analizele făcute de-a lungul procesului de realizare a profilului psihologic. Când autorul unui omor este identificat și reținut și își recunoaște fapta, se impune efectuarea unui interviu detaliat în vederea obținerii detaliilor comiterii omorului pentru a se verifica validitatea profilului.

Strategiile de efectuare a interviului-anchetă reprezintă, de asemenea, o preocupare constantă a analiștilor de profil. Această preocupare se datorează riscului de a rata soluționarea cazului atunci când, deși suspiciunile asupra persoanei anchetate sunt foarte înalte, probele care pot fi prezentate instanței nu sunt concludente și pertinente (probe circumstanțiale).

De aceea, metodologia și tactica aleasă pentru interviul-anchetă depind de o multitudine de factori, între care menționăm:

- certitudinea asupra datelor și informațiilor obținute în cauză;
- similitudinea între profilul furnizat de analiști și profilul suspectului;
- capacitatea și talentul de anchetator al persoanei disponibile din echipa de investigare a cazului;
- nivelul de adecvare pentru scopul propus al spațiului în care se va realiza interviul-anchetă;
- tipologia, inteligența și nivelul de rezistență la stress ale suspectului etc.

C. Concluzii

Una dintre analizele folosite de către profileri în realizarea profilelor psihologice urmează tiparul CE → DE CE → CINE. Odată ce datele și informațiile privitoare la săvârșirea infracțiunii au fost strânse (CE) iar motivele pentru acțiunile respective stabilite (DE CE), se va încerca sugerarea tipului de autor (CINE).

Analizele au demonstrat faptul că acest proces motivațional este un mod de examinare a detaliilor, dar nu și singurul, fiind identificate încă două.

Dacă procesul CE → DE CE → CINE este unul motivațional, al doilea proces, CE → CINE, este de tip corelațional.

Cel de-al treilea proces este tot unul corelațional, dar implică și o corelație de gradul al doilea. Poate fi descris ca un proces CE → CINE urmat de presupuneri viitoare, bazate pe predicția inițială cu privire la CINE. Cel de-al doilea proces, CE → CINE, implică, în principiu, folosirea de către profileri a informațiilor statistice corelate cu datele și informațiile cazului analizat. De exemplu, cunoscând un detaliu concret al omorului, rasa victimei, profilerul trece

peste etapa motivațională (DE CE), sugerând aceeași rasă și pentru autor (CINE). În această etapă a procesului, motivele psihologice și cauzele motivaționale nu sunt necesare profilerului. Al treilea proces are, de asemenea, la bază corelarea informațiilor existente cu datele statistice. De exemplu, presupunerea de gradul întâi se referă la vârsta autorului, apoi, pe baza acesteia, prin corelarea cu alte detalii se pot face presupuneri cu privire la starea civilă. Din nou se trece peste etapa motivațională (DE CE) și se folosește o succesiune de corelații de tip “dacă – atunci” pentru a se ajunge la portretul autorului pornind de la detaliile crimei.

Ca urmare a analizei acestor detalii, au fost propuse patru metode de îmbunătățire a predicției presupunerilor. Prima metodă se referă la îmbogățirea bazelor de date ce cuprind informațiile statistice cu privire la autorii infracțiunilor. Cu cât categoriile “autori de omor” sau “autori de viol” cuprind un număr mai mare de infractori, cu atât informațiile statistice despre aceștia vor fi mai numeroase și mai folositoare. Dacă eșantionul pe care se realizează analiza este mare, presupunerile făcute pe baza informațiilor statistice vor fi mai precise și de mai multă încredere.

A doua propunere are în vedere crearea unui sistem de tipare care ar cuprinde detalii menite să folosească la trasarea caracteristicilor convergente și distinctive în vederea utilizării acestora de către profileri. De exemplu, unele detalii ale modului de comitere a infracțiunii tind să indice o anumită vârstă pentru autor, în timp ce vârsta victimei ne îndrumă spre o altă categorie de infractori.

Cât timp motivele comiterii unui omor rămân necunoscute chiar și pentru autor, se poate propune, ca un **al treilea mod** de îmbunătățire a preciziei presupunerilor, înființarea unui nou domeniu de cercetare ce ar avea ca obiect studiarea unor metode prin care motivația infracțională (DE CE) să susțină și să confirme informațiile statistice.

A patra metodă reiese din observația privitoare la faptul că profilerii sunt mai receptivi și mai preciși în realizarea anumitor sarcini dintre cele încredințate. De exemplu, un profiler a studiat mai mult timp raportul de expertiză medicală decât ceilalți și a folosit cu predilecție acest material în realizarea profilului. Alt profiler a petrecut mai mult timp studiind și cercetând fotografiile de la fața locului și printr-o examinare mai atentă a acestora a găsit unele detalii omise de către ceilalți. Un al treilea profiler a pus accent pe raportul victimologic. Dacă profilerii par să prefere anumite domenii din întregul câmp al profilului, pare normal ca profilele mai cuprinzătoare și mai precise să rezulte în urma muncii în grup a acestora.

Procesul de realizare a profilului psihologic necesită crearea unei concepții elaborate. Studiile efectuate au demonstrat faptul că realizarea profilului criminalului neidentificat reprezintă un proces complex care presupune mai mult decât o simplă analiză a detaliilor omorului (sub forma CE → DE CE → CINE). Prin urmare, stabilirea profilului personalității criminale este rezultatul unui proces complex care folosește caracteristici structurale la nivele diferite, corelații și predicții. În conceptualizarea acestui proces, teoria profilului, departe de a fi completă, trebuie să reflecte această complexitate.

D. “MODUS OPERANDI” ȘI “SEMNĂTURA”.

Modul de săvârșire a infracțiunii reprezintă o oglindă a personalității autorului faptei.

1. *Modus operandi* reprezintă comportamentul necesar pentru a comite o infracțiune. Modus operandi reprezintă “comportamentul învățat”.

Scop:

- asigură succesul comiterii faptei;
- protejează identitatea autorului;
- asigură scăparea infractorului.

Un infractor își desăvârșește modul de operare învățând din greșelile făcute cu prilejul săvârșirii infracțiunilor anterioare.

Modul de operare caracterizează:

- comportamentul învățat;
- schimbările dinamice pe parcursul săvârșirii faptei;
- experiența infracțională;
- educația autorului faptei;
- vârsta autorului.

Exemple privind moduri de operare:

- folosirea unor metode înșelătoare pentru a convinge victima să intre în mașină;
- adormirea victimei;
- aplicarea unor mijloace de constrângere odată ce victima a adormit

Notă: Omorurile în serie nu ar trebui corelate doar după criteriul modului de operare.

2. *Semnătura*. Comportament care nu este esențial în săvârșirea faptei. Semnătura reprezintă “cartea de vizită” a autorului.

Aspecte ale “semnăturii”:

- reprezintă manifestarea personalității autorului în săvârșirea faptei;
- relevă caracteristici comportamentale neobișnuite;
- este unică și are caracter ritual;
- prezintă repetabilitate comportamentală, verbală și nonverbală;

Exemple de “semnături”:

- crearea unui scenariu în vederea atragerii victimei;
- aranjarea spațiului; modificări ale locului comiterii infracțiunii;
- utilizarea de mijloace excesive de constrângere;
- efortul pentru depersonalizarea victimei;
- forța fizică aplicată în zona capului;
- inserarea unor obiecte străine în corpul victimei;
- mutilarea victimei;
- supraomorul;
- activitate post-mortem asupra corpului victimei;
- perioadă îndelungată de timp petrecută de împreună cu victima;
- cadavrele sunt afișate în așa fel încât să șocheze;
- cadavrele nu sunt ascunse;
- capul și fața victimei sunt acoperite cu pernă, cearceaf, plastic;
- suveniruri luate de la victimă – îmbrăcăminte, bijuterii, lenjerie intimă.

Notă: Aspectelor privind “semnătura” ar trebui să li se acorde mai multă atenție decât celor privind asemănările dintre victime.

3. *Profilul criminalului ORGANIZAT/DEZORGANIZAT*

a) Criminalul organizat:

- este competent din punct de vedere social;
- este angajat în locuri de muncă ce necesită un nivel înalt de pregătire;
- prezintă nivel de inteligență peste medie;
- este competent din punct de vedere sexual;
- este născut într-un mediu social înstărit;
- disciplina care i s-a aplicat în copilărie este, în mare parte, inconsistentă;
- starea anterioară omorului se caracterizează prin depresie și nervozitate;

- în timpul comiterii omorului își controlează acțiunile;
- consum de alcool în timpul săvârșirii infracțiunii;
- se precipită sub presiunea stresului;
- mobil, se deplasează cu mașina personală;
- urmărește reacția presei;
- își poate schimba locul de muncă sau poate părăsi orașul după săvârșirea infracțiunii;
- poate lua suveniruri de la victimă sau de la locul comiterii infracțiunii, pentru a retrăi evenimentul;

- manifestă indiferență afectivă;
- este iresponsabil și egocentrist;
- dispune de o personalitate schimbătoare, de tip "cameleon";
- influențează ușor persoanele din jurul său;
- este sistematic și atent;
- călătorește în căutarea victimelor;
- trăiește la depărtare de locul comiterii infracțiunii;
- se integrează bine în societatea modernă;
- alegerea victimelor este făcută la întâmplare.

b) Criminalul dezorganizat:

- inteligență medie;
- prezintă imaturitate socială; nu se integrează la locul de muncă;
- este incompetent din punct de vedere sexual;
- este născut într-o familie săracă; i-a fost aplicată o disciplină aspră în copilărie;
- stare agitată în timpul comiterii faptei;
- consum minim de alcool;
- trăiește singur;
- trăiește / lucrează aproape de locul săvârșirii faptei;
- informațiile ce apar în presă cu privire la fapta comisă nu-l interesează;
- manifestă aversiune față de societate;
- se simte respins și singur; stabilește cu greu relații interpersonale;
- săvârșește omorul cuprins de un sentiment de frenezie;
- se comportă și arată ciudat;

4. *Caracteristici ale locului de săvârșire a infracțiunii:*

a) În cazul criminalilor organizați:

- infracțiunea este premeditată - există dovezi ale unui plan (anterior, în timpul și după comiterea infracțiunii);

- există un plan pentru a evita identificarea;
- victima este un străin ales cu grijă;
- urmărește victima;
- personalizează victima;
- conversează civilizată; își folosește abilitățile verbale pentru a atrage victima; câștigă încrederea victimei;

- locul de comitere a infracțiunii reflectă existența unui control din partea autorului;
- folosește mijloace de constrângere;
- ascunde cadavrul;
- arma crimei este adusă de autor și apoi ascunsă;
- este dominat de fantezii și ritualuri;

- transportă corpul victimei în locuri dinainte stabilite.
- b) În cazul criminalilor dezorganizați:
 - infracțiunea este comisă brusc; săvârșirea infracțiunii este spontană; autorul ucide instantaneu pentru a obține astfel controlul;
 - folosește atacuri fulgerătoare, din spate; victima este surprinsă nepregătită;
 - nu folosește mijloace de constrângere;
 - arma, de obicei, este aleasă la întâmplare; este luată de la victimă sau găsită la locul comiterii infracțiunii; adesea este lăsată la sau în apropierea locului faptei;
 - nu dispune de un plan pentru a evita identificarea autorului faptei;
 - este caracterizat prin dezordinea faptelor sale;
 - cauza morții victimei este, de obicei, strangularea, înjunghierea sau traumele fizice prin lovire;
 - procedează la depersonalizarea victimei
 - cadavrul prezintă mutilări produse după survenirea morții; supraomorul; urme de mușcăături, canibalism sau vampirism; desfigurarea feței victimei; ură necontrolată;
 - autorul cunoaște victima sau victima seamănă cu cineva anume;
 - realizează un contact verbal minim cu victima;
 - inserează obiecte străine în corpul victimei;
 - manifestă curiozitate sexuală;
 - locul comiterii infracțiunii și cel al găsirii cadavrului coincide;
 - nu face nici o încercare de a ascunde cadavrul;
 - la locul crimei există abundență de probe, mai ales amprente;
 - existența unor ritualuri; omorul urmărește satisfacerea unor fantezii;
 - cadavrul este poziționat în mod simbolic;

5. *Termeni utilizați pentru realizarea profilului criminalului neidentificat (în limbajul analiștilor FBI)*

Omor deosebit de grav:

- omorul asupra a patru sau mai multe persoane;
- comis de către un singur autor;
- săvârșit printr-o singură acțiune, într-un singur loc, într-o perioadă scurtă de timp

Omorul sub influența unor sentimente puternice și spontane

- omoruri multiple / un singur eveniment;
- două sau mai multe locații;
- inexistența unei perioade de “calmare”;
- perioada în care este săvârșită fapta poate fi mai mult sau mai puțin lungă.

Omor in serie:

- uciderea a trei sau mai multe persoane prin fapte distincte;
- existența unei perioade de “calmare” între omorurile comise;
- presupune premeditarea și alegerea victimelor;
- motivul este de ordin psihologic;
- locul comiterii omorului reflectă existența unor dereglări ale comportamentului sexual sau porniri sadice.

Ascunderea:

- depunerea de eforturi ca un cadavru să nu fie găsit;
- întârzie descoperirea faptei;

- permite scurgerea timpului necesar autorului pentru a dispărea.

Expunerea:

- cadavrul este poziționat într-un anumit mod;
- cadavrul este plasat într-un loc în care va fi găsit cu siguranță;
- poziționarea cadavrului la vedere;

Aruncarea:

- interes redus sau inexistent de a ascunde cadavrul; grabă.

Cosmetizare/Inscenare

- schimbarea intenționată a locului comiterii infracțiunii;
- efectuată pentru a direcționa greșit desfășurarea anchetei.

Riscul victimal:

– gradul în care o persoană se expune sau contribuie la transformarea sa în victima unei infracțiuni;

- susceptibilitatea de a deveni victimă a violențelor;
- grad ridicat de pericol – este rezultat din cauza deciziilor pripite sau erorilor comportamentale ale victimelor potențiale.

Riscul infracțional:

- gradul de expunere la risc a autorului unei infracțiuni;
- locația, timpul și circumstanțele sunt elementele ce trebuie luate în considerare.

Aspecte interesante:

- aspecte comportamentale care, aparent, nu au legătură cu infracțiunea;
- elemente care par să nu se integreze în tabloul săvârșirii infracțiunii;
- posibilitatea ca autorul să fi fost eliberat dintr-un centru pentru boli psihice.

Supraomorul:

– existența traumelor în număr mult mai mare de cat ar fi necesar pentru a omorî o persoană;

- dovada unei stări accentuate de mânie / ură;
- poate sugera existența unei relații între autor și victimă;
- comportamentul victimei îl poate influența pe cel al autorului;

Referințe bibliografice

1. CRIMINAL INVESTIGATIVE ANALYSIS, NATIONAL CENTRE FOR THE ANALYSIS OF VIOLENT CRIME, FBI ACADEMY, Quantico, Va., 1990;
2. Ainsworth, P. B. (2001). *Offender profiling and crime analysis*. Cullompton, Devon: Willan Publishing.
3. Canter, D. V. (2000). *Offender profiling and criminal differentiation*. *Legal and Criminological Psychology*, 5, 23–46.
4. Canter, D. V., Alison, L. J., Alison, E., & Wentink, N. (2004). *The organized/disorganized typology of serial murder: Myth or model?* *Psychology, Public Policy, & Law*, 10, 293–320.
5. Canter, D. V. (1994). *Criminal shadows: Inside the mind of the serial killer*. London: Harper Collins.
6. Douglas, J.E., & Munn, C.M. (1992a). *Modus operandi and the signature aspects of violent crime*. In J.E. Douglas, A.W. Burgess, A.G. Burgess, & R.K. Ressler (Eds.), *Crime classification manual* (pp. 259–268). New York: Lexington Books.
7. Douglas, J.E., & Munn, C.M. (1992b) *Violent crime scene analysis: Modus operandi, signature, and staging*. *FBI Law Enforcement Bulletin*, February. Retrieved 2 June 2004. From <http://www.fbi.gov/library/leb/leb.htm>.
8. Funder, D. C., & Colvin, C. R. (1991). *Explorations in behavioral consistency: Properties of person, situations, and behaviors*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 773–794.
9. Grubin, D. (1994). *Sexual murder*. *British Journal of Psychiatry*, 165, 624–629.
10. Godwin, M., & Canter, D. (1997). *Encounter and death: The spatial behaviour of US serial killers*. *Policing: International Journal of Police Strategy and Management*, 20, 24–38.
11. Groff, E. R., & McEwen, J. T. (2004, March). *Disaggregating the journey to homicide*. Paper presented at the 7th Annual International Crime Mapping Research Conference, Boston, USA.
12. Hickey, E. (2002). *Serial killers and their victims* (3rd ed.). California: Wadsworth.
13. Holmes, R. M., & Holmes, S. T. (1998). *Serial murder* (2nd ed.). California: Sage Publications.
14. Keppel, R.D. (1995a). *Signature murders: A report of several related cases*. *Journal of Forensic Sciences*, 40, 670–674.
15. Keppel, R.D. (2004). *Offender profiling*. Ohio: Thomson Custom Publishing.
16. Keppel, R.D., & Birnes W.J. (1997). *Signature killers*. New York: Pocket Books.
17. Prentky, R. A., Burgess, A. W., Rokous, F., Lee, A., Hartman, C., Ressler, R., & Douglas, J. (1989). *The presumptive role of fantasy in serial sexual homicide*. *American Journal of Psychiatry*, 146, 887–891.
18. Ressler, R. K., Burgess, A. W., Douglas, J. E., Hartman, C. R., & D'Agostino, R. B. (1986). *Sexual killers and their victims: Identifying patterns through crime scene analysis*. *Journal of Interpersonal Violence*, 1, 288–308.
19. Salfati, C. G. (2003). *Offender interaction with victims in homicide: A multidimensional analysis of frequencies in crime scene behaviours*. *Journal of Interpersonal Violence*, 18, 490–512.
20. Salfati, C. G. (2000). *The nature of expressiveness and instrumentality in homicide*. *Homicide Studies*, 4, 265–293.
21. Salfati, C. G., & Canter, D. V. (1999). *Differentiating stranger murders: Profiling offender characteristics from behavioral styles*. *Behavioral Sciences and the Law*, 17, 391–406.
22. Santilla, P., Canter, D., Elfgrén, T., & Hakkanen, H. (2001). *The structure of crime-scene actions in Finnish homicides*. *Homicide Studies*, 5, 363–387.
23. Shoda, Y., Mischel, W., & Wright, J. C. (1994). *Intraindividual stability in the organization and patterning of behaviour incorporating psychological situations in the idiographic analysis of personality*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 674–687.